

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 10 Ocak 2012
Nr. Ref.: RK172/11

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Dava No: KI 35/10

Başvurucu

Skender Zenuni

Prizren Belediye Mahkemesinin KP Nr. 3/2010 sayı ve 29 Ocak 2010 tarihli kararının Anayasaya uygunluğunun değerlendirilmesi

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Yargıç
Altay Suroy, Yargıç
Almiro Rodrigues, Yargıç
Snezhana Botusharova, Yargıç
Ivan Čukalović, Yargıç
Gjyljeta Mushkolaj, Yargıç
Iliriana Islami, Yargıç

Başvurucu

1. Başvurucu, Gilan mukimi Bay Skender Zenuni'dir

2. Başvurucu, Anayasanın herhangi bir hükmünü belirtmeden Gilan Belediye Mahkemesi Yargıcının iddia ettiği yolsuzluktan dolayı adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.
3. İstem, Anayasanın 113.7, 03/L-121 sayılı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın (bundan sonra "Yasa" şeklinde anılacaktır) 46, 47, 48 ve 49. maddesine ile Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra "İçtüzük" şeklinde anılacaktır) 56 (2) kuralına dayandırılmıştır.

İtiraz edilen karar

4. Başvurucu, kendisine 3 Şubat 2010 tarihinde teslim edilen Prizren Belediye Mahkemesinin KP Nr. 3/2010 sayı ve 29 Ocak 2010 tarihli kararına itiraz etmiştir.

Davanın Mahkemeye geliş biçimi

5. Başvurucu, 25 Ocak 2010 tarihinde Mahkemeye gönderdiği mektupta Gilan Belediye Mahkemesinin yolsuzluk yaptığını ileri sürmüştür.
6. Mahkeme Sekreteryası başvurucuya cevaben 28 Ocak 2010 tarihinde gönderdiği mektupta, Priştine'deki Disiplin Savcılığına başvurmasını önermiştir.
7. Mahkeme, bireysel insan haklarının ihlal edildiğini ileri süren başvurucudan 11 Şubat 2010 tarihinde başvuru dilekçesini kabul etmiştir.
8. Mahkeme, başvurucudan, 3 Şubat 2010 tarihte teslim aldığını belirttiği KP Nr. 3/2010 sayı ve 29 Ocak 2010 tarihli itiraz konusu kararın bir nüshasını ve bu karar karşı 5 Şubat 2010 tarihinde sunduğu itiraz dilekçesinin bir nüshasını teslim edip istemine açıklık getirmesini talep etmiştir.
9. Başvurucu, Mahkemenin 30 Mart 2010 tarihli yazısına 12 Nisan 2010 tarihinde cevap verip sadece Prizren Belediye Mahkemesinin KP Nr. 3/2010 sayı ve 29 Ocak 2010 tarihli kararının nüshasını sunmuştur.
10. Mahkeme, 24 Ağustos 2010 tarihinde Prizren Belediye Mahkemesini başvuru hakkında bilgilendirmiştir.
11. Mahkeme Başkanı 30 Ağustos 2010 tarihinde Yargıç Altay Suroy'u raportör yargıç olarak görevlendirip Yargıç Snezhana Botusharova başkanlığında, yargıçlar Ivan Čukalović ve Iliriana Islami'den oluşan Ön İnceleme Heyeti'ni belirlemiştir. Ön İnceleme Heyeti, 28 Kasım 2011 tarihinde raportör yargıcın raporunu görüşükten sonra Mahkeme heyetine istemin kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Olguların özeti

12. Başvurucunun ifadeleri ve dava dosyasındaki evraka dayanarak olgular şu şekilde özetlenebilir:
13. Başvurucu, *diğerlerine ilaveten*, Kosova Geçici Ceza Yasasının (KGCY, UNMIK/REG/2003/25) 190. maddesine dayanarak onur ve saygınlığa karşı işlendiği varsayılan suçlar ile KGCY'nin 346. maddesine dayanarak gayrimesru mahkeme kararlarının çıkartılması suçlaması ile 18 Temmuz 2008 tarihinde Prizren Belediye Mahkemesi Yargıcı M.A. hakkında kişisel dava açmıştır.

14. Prizren Belediye Mahkemesi, 11 Ocak 2010 tarihinde çıkarttığı PKA Nr. 163/09 sayılı kararla başvuruçunun davasını reddetmiş ve davalı hakkındaki adli işlemleri durdurmuştur. PKA Nr 163/09 sayılı kararında Prizren Belediye Mahkemesi, başvuruçunun dava dilekçesinin düzensiz ve zamanaşımına uğramış olduğu gerekçesini ileri sürmüştür.
15. Prizren Belediye Mahkemesinin yukarıda zikredilen karardaki kanun yolu açıklamasında, karar hakkında 3 günlük süre içerisinde itiraz başvurusunda bulunulabileceği belirtilmiştir.
16. Başvuruçunun iddiasına göre Prizren Belediye mahkemesinin bu kararına karşı 11 Ocak 2010 tarihinde itiraz başvurusunda bulunulmuştur.
17. Prizren Belediye Mahkemesi 29 Ocak 2010 tarihinde 3/2010 sayılı bir karar çıkartarak 11 Ocak 2010 tarihli kararına karşı yapılan itiraz başvurusunu yerinde bulmayarak reddetmiştir. Bu kararda başvuruçunun, *diğerlerine ilaveten*, KGCY'nin 361(1) maddesine uygun hareket etmeyerek bireysel suç davasına açıklık getirmediği belirtilmiştir. Devamında bireysel davanın zamanaşımına uğradığı açıklanmıştır.
18. Başvurunun başvuru dilekçesinden anlaşılacağı üzere Prizren Belediye Mahkemesinin 3/2010 sayılı kararını 3 Şubat 2010 tarihinde kabul etmiş ve 5 Şubat 2010 tarihinde itiraz başvurusunda bulunmuştur. Belediye Mahkemesinin bu kararıyla ilgili sürecin henüz tamamlanmadığı anlaşılmaktadır. Dahası, dava dosyasındaki evrakta Disiplin Savcılığının 2 Şubat 2010 tarihinde, başvuruçunun 10 Temmuz 2008 ile Yargıç M. A.'nın 51/200 numaralı davaya ilişkin çeşitli usulsüzlüklerinin olduğunu ileri sürdüğü ve davasının bu yargıçtan alınmasını talep ettiği 13 Mart 2009 tarihli başvurusunun görüşüldüğünün bildirdiği anlaşılmaktadır.
19. Disiplin Savcılığının bildiriminde *diğerlerine ilaveten*, "Disiplin savcılığı dava dosyasını temin etmiş, önemli tanıkların ifadelerine başvurmuş ve Mahkemenin davacı R.H'nin mülkiyetin değerlendirilmesine ilişkin davalı M. Z.'ye karşı açtığı davayı davacının talebi doğrultusunda işleme koyduğunu tespit etmiştir... Yüksek Mahkemenin Rev. Nr. 71/02 sayı ve 26 Haziran 2003 tarihli kararı ile iki mahkeme kararı iade edilmiş ve dava süreci yeniden başlatılmıştır. Davaya C.nr. 361/03 kayıt numarası verilmiş, davacının vefatı üzerine 6 şubat 2004 tarihinde yargılama durdurulmuştur." açıklaması yer almaktadır. Disiplin savcılığı devamında "Skender Zenuni 14 Mayıs 2008 tarihinde C.Nr. 212/08 sahiplenmeye karşı dava açmış... yargılama süreci devam etmektedir." açıklamasına yer vermiştir. Buna dayanarak Disiplin Savcılığı, bu durumda disiplin soruşturması yürütmeyeceğini bildirmiştir. İlave beyanatın olması durumunda başvuruçunun Disiplin Savcılığı ile irtibata geçmesi önerilmiştir.
20. Başvuruçunun kişisel suç davası ile Disiplin Savcılığına başvurusunun geçmişi 1980 yılına kadar uzanmaktadır. Bu tarihlerde Belediye Mahkemesi iki kardeş (biri başvuruçunun babası) arasında müteveffa babalarından kalma mirasla ilgili anlaşmazlığa ilişkin C.Nr. 30/80 sayılı kararı çıkartmıştır. Gilan Belediye Mahkemesi 10 haziran 1986 tarihinde söz konusu mülkün pay edilmesini kararlaştırmıştır. X.H. adlı diğer bir kişi söz konusu mülkün kendine ait olduğunu ileri sürüp Bölge Mahkemesine başvurmuş, ancak bu mahkeme başvuruyu reddetmiştir. Gilan Belediye Mahkemesinin C. Nr. 256/90 sayı ve 16 Mayıs 1991 tarihli kararı ile X.H. tarafından açılan dava kapatılmıştır. Ancak Gilan Bölge Mahkemesinin C.nr. 51/2000 sayı ve 21 Ocak 2001 tarihli kararı ile mülkiyet hakkının tamamı X.H.'nin oğlu R.H.'ye verilmiştir. Bu, Gilan Bölge Mahkemesinin Ac.Nr. 9/2002 sayı ve 20 Mart 2002 tarihli kararı ile teyit edilmiştir. Her halükarda Yüksek Mahkeme, Rev. Nr. 71/2002 sayı ve 26 Haziran 2003 tarihli kararlarla yukarıda zikredilen Belediye ve Bölge

Mahkemelerinin kararlarını bozmuştur. Dava dosyası ilk derece mahkemesine geri gönderilmiştir.

21. M.S.'nin vefatından sonra başvuru, Gilan Bölge Mahkemesinin T. 63/2003 sayılı kararına göre kalan mülkün mirasçısı olmuştur. Başvuru, R.H.'ye karşı sahiplenmeyi önlemeye yönelik C.Nr. 212/08 sayılı adli işlemi 14 Mayıs 2008 tarihinde başlatmıştır. İlk duruşma 19 Haziran 2008 tarihinde yapılmış olup davacı Yargıç M.A. hakkında reddi hâkim talebinde bulunmuştur. İstinaf Mahkemesinin CN.Nr. 5/08 sayılı ve 27 Haziran 2008 tarihli kararı ile reddi hâkim talebini reddetmiştir. Daha sonraları davanın yeniden açılmasına ilişkin talep de İstinaf Mahkemesi tarafından reddedilmiştir.

İstem kabul edilirliliğinin değerlendirilmesi

22. İsteme ilişkin karar alabilmesi için Mahkeme, öncelikle başvuruya ilgili Anayasada belirtilen Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa ve İçtüzüğü'nün 36. maddesindeki kabul edilirlilik koşullarının yerine getirilip getirilmediğini değerlendirmek durumundadır.
23. Anayasanın 113.7 ve Yasanın 47(2) maddeleri, bireylerin başvuruda bulunabilmeleri için mevcut tüm kanun yollarını tükettiklerini kanıtlamaları gerektiğini öngörmüştür.
24. Mahkeme, kanun yollarının tüketilmesi ilkesinin gerekçesinin, hukuk mahkemeleri de dâhil olmak üzere söz konusu otoritelere olası Anayasa ihlalinin önleme veya düzeltmeye fırsat vermek olduğunu vurgulamak ister. Bu kural Kosova hukuk sisteminin olası Anayasal hak ihlalleriyle ilgili etki kanun yolları geliştireceği varsayımından hareketle konulmuştur. Bu, Anayasanın tali özelliğinin önemli bir boyutudur. (bkz. *mutatis mutandis*, AİHM 25803/94 sayılı Selmouni – Fransa davası 28 Temmuz 1999 tarihli kararı). Bu Mahkeme aynı gerekçeyi KI 41/09 Priştine AAB-RIINVEST L.C.C. – Kosova Hükümeti davası 21 Ocak 2010 tarihli kabul edilmezlik kararında da öne sürmüştür.
25. Mahkemeye bildirildiği şekilde başvuru, Prizren Belediye Mahkemesinin 29 Ocak 2010 tarihli kararına karşı da itirazda bulundu anlaşılmaktadır.
26. Mahkeme, başvurudan istemine açıklık getirip 29 Ocak 2010 tarihli karara karşı yapılan itirazın bir nüshasını talep etmesine rağmen, başvuru şimdiye kadar bu itiraz başvurusunun nüshasını sunmadığını tespit etmiştir. Yukarıda belirtilenlerden bağımsız olarak, Prizren Belediye Mahkemesinde dava sürecinin halen devam ettiği anlaşılmaktadır.
27. Anayasaya göre, Anayasa Mahkemesinin görevi, hukuk mahkemelerince çıkartılan kararların ele alındığı durumlarda dördüncü derece mahkemesi olarak görev yapmaz. Usul ve maddi hukuk kurallarının yorumlayıp uygulamak hukuk mahkemelerinin görevidir (bkz. *mutatis mutandis* Garcia Ruiz – İspanya [GC] 30544/96 davası AİHM 1999-I tarihli kararı 28. Maddesi).
28. Netice itibarıyla başvuru, anayasal hak ihlallerine ilişkin ilk bakışta haklı görünen herhangi bir delil ortaya koymamıştır (bkz. Vanek – Slovakya Cumhuriyeti 53363/99 başvurusuna ilişkin 31 Mayıs 2005 tarihli AİHM kararı).
29. Mahkeme, Prizren Belediye Mahkemesinin başvuruya ait kişisel suç davasının düzensiz ve zamanaşımına uğramış olduğu tespitinde bulunduğunu hatırlatır. Bunları dikkate alarak Anayasa Mahkemesi, herhangi nedenden dolayı keyfilik ve haksızlığın bulunduğunu tespit etmemiştir (bkz. *mutatis mutandis*, Shub – Lituanya

davası ile ilgili AİHM'nin 17064/06 sayı ve 30 Haziran 2009 tarihli kabul edilmezlik kararı).

30. Başvurucunun mülkiyet davasıyla ilgili iddiaları konusunda Mahkeme, yapılan başvuruda öne sürülen meselelerin çözümünün "kendi yargılama yetkisi" içerisinde olup olmadığını değerlendirmek durumundadır. Bununla ilgili olarak Mahkeme, Kosova Cumhuriyeti kamu kurumları tarafından Anayasanın yürürlüğe girdiği 15 Haziran 2008 tarihinden sonraki döneme ait olgu ve hükümlerle ilgili açıklama talep edilebileceğini değerlendirmektedir. Netice itibarıyla Mahkeme, Anayasanın yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemlere ait olaylara ilişkin başvuruları ele alamaz (bkz, KI 18/10 sayılı davaya ilişkin 17 Ağustos 2011 tarihli kabul edilmezlik kararı).

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Mahkeme, Anayasanın 113.7, Yasanın 47. maddesine ve İçtüzüğü'nün 36. kuralına dayanarak oyçokluğuyla:

- I. İstemin kabul edilmez olarak REDDİNE karar vermiştir.
- II. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesine uygun şekilde taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Altay Suroy, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza